

JUSTINE HENIN

GAME, SET ȘI SFÂRȘIT DE CARIERĂ

Claude Moreau și
François Artigas

Traducere din franceză de
Valentin Protopopescu

CUPRINS

Prefață: Justine Henin, între tenis, viață și amintire	7
Introducere	17
1. O zi atât de neagră... ..	21
2. Primele mingi, debutul în competiție	35
3. Henin la Petits As, <i>bonjour tristesse</i>	45
4. Carlos, devotatul antrenor	55
5. Pat Etcheberry: fizicul înainte de orice	65
6. Afaceri de familie	73
7. Căsătoria și divorțul Justinei	87
8. Roland Garros: turneul favorit al Justinei	97
9. Wimbledon: gazon blestemat	121
10. Celelalte turnee de Mare Șlem câștigate de Justine	129
11. „Juju” la Jocurile Olimpice	151

12. Justine, regina Madridului	163
13. Un adevărat număr unu!	183
14. Accidentările Justinei	195
15. O fundație cu inimă mare	203
16. O academie care are un sens!	211
17. Justine și Kim: cele două „surori” dușmane	219
18. Marile rivale ale Justinei	229
19. O tânără pensionară înstărită	241
Epilog	249
Fișă descriptivă	257
Rezultate	259
Mulțumiri	291

Prefață: Justine Henin, între tenis, viață și amintire

Niște ciudați, belgienii...

În Franța circulă multe glume pe seama belgienilor, considerați, din diferite motive, mai mult sau mai puțin întemeiate, un fel de olteni sau bănățeni de-ai noștri, buni să devină eroi ai bancurilor! Nu știu cum stau lucrurile în realitate, însă din această perspectivă probabil că un dram de temeii tot există. Cert este că gândirea atipică și reacțiile imprevizibile ale locuitorilor Flandrei și Valoniei au atras atenția ironică a vecinilor lor din Franța!

Belgienii, atât valonii, cât și flamanzii, au adus culturii mondiale un anumit spor de *ciudățenie* și *stranietate*. Ce anume a stimulat asemenea

caracteristici? Poate terenul plat și absența oricărui accident geografic apt să spargă monotonia peisajului? Angoasa că oricând se poate produce o catastrofă, dacă digurile cedează și marea invadează câmpiile belgiene? Plictisitoarea învârtire a brațelor morilor de vânt? Previzibila și insidioasa prezență a canalelor de irigație? Teama că Marile Puteri, ca de atâtea ori în istorie, vor încerca să smulgă bucăți din teritoriul național? Greu de precizat. Oricum, ceva între *depresie* cruntă, *revoltă* mocnită și *umor* negru i-a definit constant pe artiștii belgieni.

Să ne gândim, de pildă, la pictorul baroc Peter Paul Rubens (1577-1640), la poetul simbolist Émile Verhaeren (1855-1916), la romancierul realist Charles de Coster (1827-1879), autorul celebrei cărți *Legenda și aventurile eroice, vesele și glorioase ale lui Till Eulenspiegel și ale lui Lamme Goedzak în Flandra și în alte părți*, la regizorul André Delvaux (1926-2002), care a realizat pelicula cinematografică *Într-o seară un tren*, sau la genialul, dar bizarul, cantautor Jacques Brel (1929-1978). Aproape indiferent de epocă, o identitate originală a *imaginației* a definit non-stop mentalitatea belgienilor de elită, aceasta nefăcând rabat de la o anumită notă de excentricitate și paradox. Nici în domeniul sportiv lucrurile nu stau diferit, dacă e să-i evocăm pe ciclistul Eddie Merckx, pe pilotul de formula unu Jacky Ickx, pe fotbalistii Enzo Scifo și Dries Mertens ori pe tenismenii Xavier Malisse și David Goffin. Mari talente, spirite creative, dar personaje cu reacții neașteptate, frizând nu de puține ori un gen de originalitate înrudită îndeaproape cu bizareria...

Venind pe o asemenea filiație, nici personalitatea și nici biografia mării campioane a sportului alb, Justine Henin, nu sunt ferite de radicale accente de... ciudățenie. Sportivă excepțională, caracter de o dârzenie impecabilă, inteligentă, solidă mental și talentată ca nimeni alta, Justine și-a dominat magistral epoca, în ciuda unui handicap fizic extrem de serios.

Deloc înaltă (1,67 metri), lipsită de gabarit (57 de kilograme), ea a dominat tenisul mondial într-o perioadă în care legea începuse să fie făcută de jucătoare înalte și puternice. Să ne gândim doar la surorile Williams (Venus – 1,85 metri și 75 de kilograme, Serena – 1,75 metri și 80 de kilograme), Lindsay Davenport (1,89 metri și 79 de kilograme), Maria Șarapova (1,88 metri, 59 de kilograme), Amélie Mauresmo (1,75 metri și 69 de kilograme), Kim Clijsters (1,74 metri, 68 de kilograme), Ana Ivanovici (1,84 metri și 69 de kilograme), Jelena Jankovici (1,77 metri și 59 de kilograme), Svetlana Kuznețova (1,74 metri și 73 de kilograme) sau Nadia Petrova (1,78 metri și 65 de kilograme) etc.

Valona apare când tenisul se schimbă

Belgianca Justine Henin a avut ghinionul să irumpă în circuitul WTA atunci când paradigma se schimbase, măcar din două puncte de vedere. Întâi, media de vârstă la care marea performanță este accesibilă crescuse. Martina Hingis este o excepție, iar timpurile când o Tracy Austin, o Andreea Jaeger sau o

În al doilea rând, în tenisul feminin s-a schimbat optica la nivel de stil și de tactică. Dacă Margaret Court și Martina Navratilova, ba chiar Chris Evert și Virginia Ruzici nu aveau nicio problemă în a juca serviciu-voleu, atacând cu dezinvoltură fileul aproape indiferent de suprafață, în momentul în care Justine devine profesionistă, tenisul fetelor se joacă (ca și astăzi, de altfel) de pe linia de fund a terenului. Agresivitatea și ofensiva vin din spate, loviturile de bază foarte puternice devin letale, miza e de a deschide unghiurile și de a epuiza adversara, înainte de a trimite „ghiuleaua” asasină. Venise vremea tenisului jucat în forță!

Or, este evident că datele fizice ale Justinei nu se puteau preta la o asemenea abordare. În astfel de condiții, cum puteau fi dominate și învinse o Serena Williams, o Maria Șarapova și o Lindsay Davenport? Firește, nu doar prin recursul la talentul pur, la tehnica desăvârșită. Nici prin apel la tactica inteligentă, bine adaptată jocului advers și circumstanțelor. Obligată să supracompenseze, Henin a lucrat eroic pentru a-și dezvolta musculatura, rezistența și viteza de reacție, aportul preparatorului fizic Pat Etcheberry fiind esențial la acest capitol. Când, în 2007, Justine câștigă 63 de partide din 67 disputate, obținând 10 titluri din 14 competiții la care ia parte, trei dintre aceste trofee fiind de Mare Șlem, iar unul chiar Mastersul sau Turneul Campioanelor ce încheie anul, este evident că osatura athletică a valonei are o calitate excepțională. Dar una ce a trebuit lucrată, amplificată și perfecționată la maximum, după eforturi neîntrerupte.

Stilul ei de joc a fost o încântare pentru fanii sportului alb. Justine juca diferit, lovea un splendid și foarte eficient rever cu o singură mână, și nu puțini au fost comentatorii serioși care au comparat această execuție cu cea a marelui Federer! La drept vorbind, backhandul cu o mână al Justinei a reprezentat perfecțiunea în materie, atât prin forța loviturii, indiferent de direcție (*cross* sau *down the line*), cât și datorită efectelor foarte variate pe care era capabilă să le imprime mingii pe această execuție (topspin greu, slice tăios sau abordare plată și rapidă)!

Despre tenisul practicat de eleva lui Carlos Rodriguez, Martina Navratilova a declarat că este unul în care *capul și picioarele* au supremația. Fosta campioană cehoslovacă se referea, de fapt, la inteligența tactică, dar și la maniera absolut impresionantă în care Henin acoperea terenul de joc. Limitată la capitolul serviciu din pricina înălțimii în suferință, cu toate că prima ei minge era destul de solidă, Justine a trebuit să se adapteze, deoarece ea nu putea folosi un tendon care ajută piciorul să împingă și să se ridice. Postura incorectă pe sol i-a interzis să aibă un serviciu mai bun. Ea a compensat acest dezavantaj, jucând un forhand de vis, cu care putea oricând construi un atac aspru, dar și să finalizeze oriunde în terenul advers. Din acest punct de vedere, comparația cu dreapta lui André Agassi se susține integral! Pe de altă parte, scurtele jucate de Henin erau adevărate capodopere ale geniului, ea amortizând pe o atingere magică a mingii și cu o fentă abil mascată.

Ieșind foarte rapid din defensivă la atac, belgianca aborda cu multă siguranță drop shoturile,

iar această versatilitate rară a ajutat-o în multe împrejurări dificile. Maniera în care juca voleul pe ambele părți, dominând fileul de la înălțimea și cu anvergura brațelor sale, unele deloc amenințătoare, a transformat-o pe Justine în cea mai valoroasă jucătoare de atac a epocii sale. Rapidă, intuitivă, curajoasă și foarte îndemnatică în a juca această lovitură foarte pretențioasă, protejata lui Rodriguez simțea un adevărat confort la „plasă”, spre deosebire de majoritatea adversarelor, care atacau fileul doar dacă nu aveau altă soluție la îndemână!

Prețul unui psihic de oțel

Însă e probabil că principalul atu al său a fost tăria psihică. Numeroase sunt circumstanțele în care, condusă copios și aproape de înfrângere, Justine a reușit supercomebackuri memorabile! Fără această trăinicie mentală, ea nu ar fi putut să-și domine epoca. Iar o asemenea forță îi venea dintr-o concentrare fără cusur, una care însă a costat-o retragerea prematură din competiții! Eforturile sufletești, cerute atât de nemiloasa întrecere profesionistă, cât și de solicitantul plan al vieții private, au epuizat-o pe Henin, determinând-o să renunțe la tenis atunci când se afla pe primul loc mondial... Ca moment al retragerii, era ideal pentru ea să plece în plină supremație, dar în plan omenesc acest recul avea semnificația unei neputințe generate de o uzură psihică fantastică. La nici 26 de ani, Justine Henin punea racheta în cui, uimind pe toată lumea. Era o alegere aparent intempestivă, dar perfect logică, ținând seama de acel fenomen de preaplin sufletesc care a epuizat-o. Pur și

simply „Juju” nu a mai putut, nu i-a mai trebuit, cu toate că iubea tenisul și viața de competiție. Nu mai avea energie să continue la nivelul cel mai înalt. Or, pentru ea, să mai joace pentru a aluneca progresiv în clasament, era ceva imposibil. De aceea s-a retras în plină glorie, călcând pe urmele lui Pete Sampras, cel care a preferat să-și amintească doar de Cupa de la US Open, ultimul turneu la care a participat!

Din jale s-a-ntrupat Justine

Iar această mândrie acută și acest tip de demnitate cu intense accente de orgoliu dezvăluie multe din secretele unei biografii extrem de sincopate. Pierzându-și mama la o vârstă foarte fragedă, Justine aparține unei familii cu o istorie tristă. Durerile necomunicate și îndărătnicia ca principală trăsătură de caracter au condus la evoluții bizare în clanul Heninilor. Ruptura dintre ea și ai ei, una care a durat șapte (7!) ani, poate părea surprinzătoare. În realitate, nu este. Neținând legătura (în secret) decât cu sora ei mai mică, Sarah, Justine nu a făcut altceva decât să se apere, să-și conserve energia pozitivă pentru a se putea concentra exclusiv asupra carierei. Gestul acesta radical nu l-a făcut *împotriva* familiei, ci *pentru* siguranța ei sufletească. Încă o dată, încăpățânarea și duritatea caracterului, cu reflexe ale unei bizazerii accentuate, au conturat un portret fidel campioanei belgiene!

Însă doar tatăl Justinei, José Henin, poate vorbi cel mai aplicat despre acest subiect: „Primul nostru născut, care s-a numit Florence, a fost ucis de un șofer într-un accident la vârsta de patru ani. Atunci mi-am pierdut liniștea pentru totdeauna. După această dramă, am

devenit foarte protector cu ceilalți patru copii ai mei. Dar Juju a reacționat diferit, pe ea nu o protejam, ci îi transmiteam multă angoasă, deoarece eram realmente neliniștit. Disparația soției mele în martie 1995 nu a rezolvat nimic. M-am trezit singur cu cei patru copii. Mi-a fost teamă să nu se rateze pe parcurs. Îmi revărsam întreaga neliniște asupra Justinei. Iar aceste angoase i le transmiteam când juca tenis. N-am crezut niciodată cu adevărat în ea”.

Nici relația de iubire cu Pierre-Yves Hardenne nu a avut un final fericit. Îndrăgostiți dintotdeauna, cei doi tineri s-au căsătorit, sperând să realizeze o adevărată echipă, nu numai un cuplu. Iar acest proiect a rezistat atâta vreme cât Pierre-Yves și-a călcat peste narcisismul lui masculin. Înțelegând cât de ingrată este condiția de soț al unei vedete mondiale și cât de frustrant e să aibă statutul unui „accesoriu” cotidian, Hardenne a convenit cu Justine să se despartă, ceea nu înseamnă că ei nu au fost fericiți împreună (măcar o perioadă) sau că nu s-au iubit cu-adevărat.

Afectată de toate aceste tribulații și lovituri afective, chiar dacă în aprilie 2007, îngrozită de accidentul de mașină trăit de fratele ei David, Justine va relua relațiile familiale, reparând astfel acel interval nefast de necomunicare, campioana și-a văzut epuizat rezervorul de energie psihică. Circuitul profesionist și viața sentimentală s-au dovedit, în cele din urmă, o povară pe care Justine Henin nu a mai putut să o ducă.

Autorii francezi și povestea Justinei

În linii mari, aceasta este povestea uneia dintre cele mai mari campioane ale tenisului *all time*. Despre

Justine și aventurile ei, din teren și din afara acestuia, scriu cu talent și obiectivitate cei doi autori, Claude Moreau și François Artigas, în frumoasa lor carte biografică *Justine Henin. Game, set și sfârșit de carieră*. Jurnaliști „pro”, cei doi francezi au marele merit de a evita literaturizarea cu orice preț a unei biografii care realmente nu avea nevoie de înflorituri suplimentare, fiind ea însăși excepțional de bogată ca experiență și fapte de viață, unele deloc previzibile sau obișnuite.

Abordând cariera și destinul Justinei Henin, cei doi autori au făcut-o cu instrumentele unei abordări gazetărești cinstitute. Fără să-și propună a păcăli pe cineva apelând la o construcție cvasiliterară, Moreau și Artigas au procedat riguros la o documentare exhaustivă. De aceea, volumul semnat de ei conține, din fericire, *puțină interpretare și mult adevăr*. Un adevăr poliform, multiunghiular, căci jurnaliștii francezi fac apel la numeroase voci care au punctat diferitele momente ale vieții și carierei mării campioane. De fapt, în asta constă excelența cărții scrise de Claude Moreau și François Artigas, în faptul că ei folosesc masiv și abundent semnele citării, construind un traseu biografic din felul în care Justine Henin a vorbit despre sine, dar și din maniera în care cei din jurul ei, profesioniștii ai domeniului sau oameni implicați afectiv în destinul ei, i-au reflectat povestea. Fragmente de interviu, selecții din articole de jurnal, rezumate ale unor intervenții televizate, dialoguri cu membrii familiei și cu cei din stafful Justinei, nimic nu lipsește din acest puzzle admirabil al unei vieți de star mondial.

Claude Moreau și François Artigas au preferat să *tacă* în calitate de autori pentru a o lăsa pe Justine Henin să *vorbească*. Și chiar dacă, plecând de la

exemplul rivalei și prietenei sale flamande, Kim Clijsters, Justine a încercat să-și forjeze o a doua carieră în tenis în 2010, revenind fără mare convingere și doar episodic în circuitul WTA, ceea ce a fost esențial pentru viața și parcursul ei de campioană a tenisului a fost surprins de cei doi gazetari până la data de 14 mai 2008, clipa surprinzătoare a deciziei de a se retrage. Restul nu mai contează, cu toate că e nimerit poate să ne amintim că, în 2016, Justine Henin devine prima sportivă belgiană intrată în renumitul *International Tennis Hall of Fame*.

Valentin Protopopescu

Introducere

Sâmbătă, 7 iunie 2008. Scena se petrece pe Centralul de la Roland Garros. Este aproape ora 16:30, soarele strălucește în ciuda unei competiții mai curând monotone în plan meteorologic. Are loc festivitatea de decernare a trofeelor din turneul feminin. Justine Henin este, într-adevăr, prezentă pe arena ei favorită de la Porte d'Auteuil alături de Christian Bîmes*, președintele Federației Franceze de Tenis.

Ea nu se găsește acolo pentru a primi cea de-a cincea Cupă Suzanne Lenglen**, ci pentru a înmâna trofeul tinerei sârboaise de 20 de ani, Ana Ivanovici, o câștigătoare deloc surprinzătoare în fața rusoaicei

* Christian Bîmes, de profesie farmacist și fost jucător de tenis. Acesta a condus FFT între 1993 și 2009, fiind însă obligat să nu mai candideze din pricina unor probleme juridice vizând fapte de corupție și conflicte de interese (n.t.).

** Suzanne Lenglen (1899-1938), legendară campioană franceză de tenis. Ea a câștigat de șase ori Wimbledonul și de două ori Openul francez în proba de simplu, devenind campioană olimpică la Anvers în 1920 și fiind considerată diva sportului alb din epoca interbelică. Pentru a-i cinși memoria, FFT a dat numele acesteia celei de-a doua arene de la Roland Garros, precum și Cupei care este decernată campioanei feminine de simplu a Openului francez (n.t.).

Dinara Safina* în două seturi scurte, dar destul de echilibrate (6-4, 6-3). Dublă ironie a sorții, deoarece Justine o „pulverizase” pe frumoasa Ana în finala ediției 2007 a Openului francez (6-1, 6-2). În ceea ce o privește pe Dinara, soră a lui Marat Safin, valona a disputat contra acesteia ultima sa întâlnire (una pierdută!) la Berlin. Uneori, destinul este ciudat...

Scunda campioană din Belgia mai dispunea de suficient potențial pentru a-și domina rivalele, astfel încât să mai câștige unul, poate chiar două titluri pe „teritoriul ei favorit”, în cadrul Internaționalelor de Tenis ale Franței. Fără să mai vorbim de celelalte turnee de Mare Șlem.

Însă ne-am înșelat. La fel au făcut și enorm de mulți pasionați ai micuței mingi galbene. Și aceasta deoarece, între timp, a avut loc faimoasa conferință de presă de miercuri, 14 mai, de la Limelette, în Belgia, precum și anunțul care a avut efectul unei bombe în lumea restrânsă a tenisului. Sfârșit sec și definitiv al carierei lui Justine! Retragerea unei campioane ieșite din comun, cu un palmares impresionant și incontestabil. Șapte titluri de Mare Șlem: patru la Roland Garros (2003, 2005, 2006, 2007), două la US Open (2003, 2007) și unul la Openul Australiei (2004), două titluri în Turneul Campioanelor (2006, 2007) și o medalie de aur la Jocurile Olimpice de la Atena (2004). Și nu am citat decât trofeecele mai prestigioase. În total, belgianca s-a impus în nu mai puțin de 47 de turnee de simplu într-un interval de doar zece ani de carieră. Ea a realizat toate acestea până la 26 de ani,

* Sora mai mică a campionului rus Marat Safin, fostă lideră mondială, dar care nu s-a impus niciodată într-un turneu de Mare Șlem la simplu (a pierdut la Roland Garros în 2008 și 2009, iar la Openul australian în 2009) (n.t.).

Justine n-a mai putut...

Nu îndrăznim să ne imaginăm cum ar fi arătat cartea sa de vizită dacă ar fi continuat să mai joace încă patru sau cinci ani. Doar că, iată, jucătoarea originară din Liège n-a mai putut: mental și fizic.

Vreme de un deceniu, ea nu a trăit decât pentru tenis, pentru carieră. Plecând de la înălțimea de 1,67 metri și de la masa corporală de doar 57 de kilograme (!), ea a rezistat la vârf în circuitul profesionist.

Justine a dominat campioane mai înalte și mai puternice decât ea. A făcut aceasta datorită unei excepționale voințe de a reuși, peste care a adăugat un talent incomparabil și o capacitate de muncă ieșită din comun.

Însă ea a avut nevoie, deopotrivă, de o neînduplecată tărie de caracter și de o inteligență superioară pentru a se impune în fața acestei generații de jucătoare extrem de puternice, care o depășeau cu două capete: Maria Șarapova, Lindsay Davenport, surorile Williams (Venus și Serena) și Ana Ivanovici, ca să nu le amintim decât pe cele mai importante.

Ca să continue în căutarea perfecțiunii, pe drumul spre alte mari victorii, i-ar fi trebuit cu siguranță o viață personală mai liniștită. Însă nici în acest plan soarta nu a menajat-o. Dispariția mamei, pe când ea avea vârsta de treisprezece ani, despărțirea voluntară de familie, începând cu distanțarea de tată, pe care-l percepea drept prea invaziv pentru a-și putea construi cariera așa cum ea dorea. În sfârșit, divorțul de iubirea

ei din tinerețe, Pierre-Yves Hardenne, după patru ani de fericire.

Fără să uităm de accidentările și bolile care au afectat-o în numeroase rânduri, privând-o de alte titluri. Toate acestea au cântărit prea mult pentru un boț de femeie, oricât de puternică și de dotată ar fi fost ea.

Firește, Justine a sfârșit prin a relua relația cu tatăl ei și cu restul familiei, după șapte ani de neînțelegere. Evident, ea a putut să conteze pe Carlos Rodriguez, un antrenor extrem de fidel (paisprezece ani lungi de colaborare strânsă!), protector abil care, mai bine decât oricine, a știut să o înțeleagă și să o determine să progreseze. Însă, în cele din urmă, echilibrul s-a rupt. Justine nu a mai suportat obstacolele ultimelor luni din circuitul profesionist. Prea importante pentru a fi adevărate. Ea a preferat să se retragă brutal, când încă mai deținea poziția de numărul unu mondial.

A făcut asta cu o eleganță demnă de o mare doamnă a arenei de tenis, așa cum a fost și cum va rămâne...

O zi atât de neagră...

Miercuri, 14 mai 2008: ora 16:00. La Limelette, orașel de la periferia Bruxellesului, în clubul pe care Justine Henin îl cumpărase în 2007 pentru a pune bazele propriului ei club „Justine N1”, atmosfera este mai curând tensionată. În exterior, agitația este una palpabilă. Mai multe care de producție sunt parcate în curte. Canalul de televiziune RTBF anunță că va transmite în direct și integral conferința de presă pe care trebuie să o susțină campioana belgiană. Plecați de la reuniunea lunară a miniștrilor europeni de finanțe, până și unii jurnaliști specializați în macroeconomie vin să se alătore colegilor din presa dedicată sportului alb. Este clar că urmează un eveniment important.

Deja cu o zi înainte începuseră să circule zvonuri alarmiste... Presa națională belgiană este sub presiune. Potrivit unor surse apropiate de campioană, Justine Henin, „Juju pentru prieteni”, s-ar afla pe punctul să-și anunțe retragerea definitivă! Doar că totul stă sub semnul lui dacă, pentru că această conferință de presă

a fost de mai multe ori anunțată, amânată, anulată! Numai că, de această dată, iată, lucrurile par foarte serioase. La ora 22:30, o confirmare de tip filtru: mult așteptata conferință de presă va avea sigur loc mâine, la vremea amiezii.

Să revenim în această faimoasă zi de miercuri. În preajma prânzului, cu patru ore înainte de ora fatidică, Justine Henin sosește însoțită de Carlos Rodriguez, fidelul ei coach, și de avocat. Ei se închid într-o mare încăpere cu geamuri din sticlă a clubului, bine izolați. Ceva mai târziu, Justine și sora ei sunt surprinse luând masa împreună într-un colț al restaurantului găzduit de club. Fetele manifestă o atitudine relaxată. Aparent, nici vorbă de lacrimi, de mutre de înmormântare...

„Este sfârșitul unei minunate aventuri”

Este aproape ora 16:00. În salonul de la Limelette, mai bine de 100 de gazetari se înghesuie într-o sală în mod evident prea strâmtă. Fix la ora anunțată, Justine, foarte „frumoasă”, este la întâlnirea cu presa, fiind îmbrăcată în jeanși și purtând un tricou alb, plăcut machiată și zâmbitoare. Ea este însoțită de devotatul ei antrenor, Carlos Rodriguez, ca de obicei pe jumătate ascuns sub cozorocul șepcii sale. Campioana începe să vorbească. Și imediat primele frisoane străbat asistența, căci primele ei cuvinte sunt clare, lipsite de echivoc:

„Este o zi mare în viața mea, cred că pot să o numesc astfel. Sunt astăzi aici ca să vă anunț că am decis să pun capăt carierei mele în tenis. Știu că o

„Asemenea hotărâre reprezintă un șoc pentru mulți oameni. Dar decizia mea este una matur reflectată, una la care mă gândesc de ceva timp. Nu este vorba despre o hotărâre luată în urma simplei înfrângerii de la Berlin în fața Dinarei Safina. De fapt, e mai curând vorba despre o înlănțuire de evenimente asupra cărora am reflectat încă de la sfârșitul lui 2007. Este epilogul unei minunate aventuri. Este sfârșitul a ceva la care am visat încă de când aveam cinci ani. Astăzi, acest vis de copil ia sfârșit. Am luat această decizie ca un adult și sunt mândră de ea. Poate că oamenii se vor gândi că sunt încă tânără, doar că le spun că nu există reguli în acest mediu. Am investit enorm în acest sport. Am trăit mereu pentru tenis și am făcut-o fără regrete deoarece am încercat emoții pe care nu le voi uita niciodată. În inima și în memoria mea sunt gravate imagini de neuitat și sunt convinsă că ele vor fi păstrate în inima și în memoria multora dintre voi”.

Justine continuă să vorbească mult, cu noduri în gât, dar fără nicio lacrimă:

„M-am panicat în acest debut de sezon atunci când am reluat antrenamentul la patru săptămâni după finala Mastersului 2007 de la Madrid. Acel meci din finală împotriva Mariei Șarapova (câștigat *in extremis*, scor 5-7, 7-5, 6-3) a fost apoteoza carierei mele. Am simțit că mi-am lăsat în acea bătălie ultimele forțe. După această confruntare cu Maria, n-am mai fost aceeași. Simțeam o greutate în inimă. Parcă mă îndreptam încetul cu încetul către sfârșit. Dar îmi venea greu să-i părăsesc pe oamenii pe care îi iubesc. Iar accidentarea suferită la genunchi am simțit că va avea efecte de durată”.

Cvadrupla campioană de la Roland Garros (2003, 2005, 2006, 2007) își continuă explicațiile, făcând efortul să justifice incredibila ei renunțare prin fraze simple, dar puternice:

„Am dorit să descopăr emoții în meciurile pe care le-am jucat. Era exact înțelesul pe care doream să-l confer lucrurilor. Dar de câteva luni n-am mai aflat acel sens. Totul se petrecea ca și cum cariera mi se sfârșise în urmă cu jumătate de an. Și pentru că sunt perfecționistă, pentru că-mi place să duc la bun sfârșit orice proiect, chiar m-am luptat pentru a încerca să descopăr o mică minune. Acest declic, această mânie, această scânteie și acolo, iată, am ajuns la capătul reflecției mele. După întoarcerea de la Berlin, după acea înfrângere în fața Dinarei Safina, mi-am dat seama că ajunsesem la sfârșitul drumului meu în tenis. La ieșirea de pe teren, acest fapt mi s-a impus cu forța evidenței. Nu-mi mai doream să fiu acolo. Nu mai aveam tăria să fac asta. M-am gândit la aceste lucruri în singurătate. Și am avut impresia în sfârșit că iau o asemenea decizie pentru mine, lucru de care mă simt foarte mândră. E nevoie de curaj ca să reușești să faci asta”.

„Sunt nerăbdătoare să-mi încep noua existență”

Cei care sperau că e vorba doar de o pauză în cariera Justinei, de un break înaintea unei reveniri strălucitoare, au gândit superficial și au făcut-o astfel pe socoteala lor. Belgianca le-a năruit și ultimele iluzii:

„Este o hotărâre fermă. Plec cu capul sus. Fără nici urmă de regret. Mă cunoașteți destul de bine pentru a

înțelege că nu voi reveni. Nu-mi mai este teamă, nu simt tristețe, dimpotrivă, mai curând o eliberare, o sondare către viitor. Sunt nerăbdătoare să-mi încep noua existență. La 26 de ani, am impresia că am trăit deja trei vieți. E ca și cum aș lua-o de la început. Sunt pregătită să devin mamă, firește, cu condiția să găsesc persoana potrivită. Aventura umană pe care am trăit-o laolaltă cu Carlos (Rodriguez, antrenorul său) mă face să trăiesc cea mai mare mândrie. Dacă acesta mi-ar fi spus într-o zi: «Mă retrag», nu mă îndoiesc că în acel moment s-ar fi petrecut și sfârșitul carierei mele”.

„Datorită Justinei, am devenit unic”

Chiar în aceste momente, Carlos încearcă să destindă atmosfera, lansând o formulă în genul „Asta este, de astăzi am trecut în șomaj”. Însă el nu-și poate reține lacrimile atunci când o omagiază pe jucătoarea sa, sportiva pe care a șlefuit-o în felul lui timp de treisprezece ani în circuit: „Mă simt emoționat, sunt mulțumit de ea. Datorită Justinei, am devenit unic. De-a lungul acestor ani, am beneficiat de o șansă incredibilă de a putea să lucrez cu ea. După această ultimă întâlnire, publicul o va pierde pe Justine Henin, însă eu, în cele din urmă, mă pot declara fericit, căci o voi păstra alături de mine datorită activităților pe care suntem pe cale să le realizăm împreună. Poate că Justine nu o să-i mai facă pe oameni să viseze, însă cu siguranță că o să-i facă întotdeauna pe toți acei copii de care se ocupă*. Îi place să acționeze într-un fel deosebit de plăcut, la fel cum a făcut-o și în raport cu noi.

* Este vorba despre fundația întemeiată de campioana belgiană: „Cele 20 de inimi ale Justinei” (n.t.).

Carierea ei a început cu câștigarea unui prim titlu WTA la Anvers. Și uite că gestul reverenței de despărțire l-a făcut tot la Anvers, unde a câștigat ultima ei competiție, în urmă cu câteva săptămâni”, lansează Rodriguez o ironie.

„Știi mecanismul ei de funcționare. Nu a reacționat niciodată clătinând din cap, ci numai după îndelungi reflecții. La sfârșitul finalei Mastersului 2007, am trăit sentimentul foarte profund că am reușit ceva important împreună. Am întrebat-o de trei ori în acest an: la ce bun să suferi atât de mult? Nu avea pregătit niciun răspuns...”

„Nici câștigarea Wimbledonului nu m-ar mai putea face fericită”

Potrivit opiniei unor specialiști, Wimbledonul va lipsi întotdeauna din palmaresul Justinei. Alți clevetitori se vor gândi că retragerea ei cu unsprezece zile înainte de ediția 2008 a Roland Garrosului, turneul ei preferat și care a făcut-o celebră, este o decizie surprinzătoare, dacă nu chiar decepționantă.

Justine se apără în fața unor asemenea opinii:

„Nici câștigarea Wimbledonului nu m-ar mai putea face fericită. Am reușit să realizez tot ceea ce am visat. Niciodată nu am fost în stare să visez la Wimbledon. Pur și simplu nu mă simțeam capabilă să merg acolo și să câștig, asta e tot. Acest turneu reprezenta un obiectiv prea înalt pentru mine. Mă opresc chiar înainte de Roland Garros. Să caut un Roland Garros mai frumos decât cel din 2007, când familia mea a fost în tribune, mi-ar fi foarte greu. Poate chiar imposibil, deoarece atunci am realizat cea mai mare performanță a carierei mele”.

Retragerea din poziția de număr unu mondial este o altă lovitură din partea Justinei.

Iată și explicația pentru această opțiune:

„N-aș fi suportat să cobor în clasament. Aș fi trăit cu dificultate o asemenea situație. Fără îndoială că aș fi fost nefericită, căci voiam să plec atunci când încă mai eram în frunte. Și nu-i nimic de făcut cu această atitudine, pentru că eu sunt o luptătoare. În plus, aș fi reacționat diferit de celelalte sportive și e cu-atât mai bine că lucrurile iau sfârșit în acest fel”.

Da, nu încape nicio îndoială, această zi de miercuri 14 mai 2008, va rămâne o zi atât de neagră pentru tenisul feminin. Ca și pentru ansamblul tenisului.

Televiziunile și internetul preiau din mers

Această surprinzătoare hotărâre a campioanei belgiene îi va face cu siguranță fericiți pe unii. Canalele de televiziune și site-urile retransmit evenimentul în direct, marcând importante puncte de audiență. Emisiunea specială în direct a fost urmărită de 145 000 de telespectatori pe RTL-TVI, adică 26,1% cotă de piață. „În comparație cu același tronson orar din cursul unei zile obișnuite, acum sunt de trei ori mai multe persoane în fața monitoarelor”, explică Claudine Berger, purtătorul de cuvânt al canalului citat.

Cât privește RTBF, difuzarea în direct a evenimentului nu a adunat mai mult de 105 000 de telespectatori, respectiv 19,5% cotă de piață. Dar există o explicație pentru acest rezultat paradoxal: „Ne-am confruntat cu unele probleme de sunet la începutul transmisiunii. Această problemă